



rijksuniversiteit
groningen



Vakbijeenkomst Nederlands 2023



Expertisecentrum
Vakdidactiek
Noord



Agenda

1. Wat gebeurt er veel!
2. Actualisatie kerndoelen en examenprogramma's
3. Teachers in residence Rijksuniversiteit Groningen

4.



5.





rijksuniversiteit
groningen



Wat gebeurt er veel!

Promotie Patrick Rooijackers

17 februari 2023 - Utrecht



‘Oog voor diep begrip: onderzoek naar het tekstbegrip van vwo-leerlingen’



rijksuniversiteit
groningen



Wat gebeurt er veel!

Promotie Jeroen Steenbakkers

13 april 2023 - Groningen



***Speelse toewijding. Een pedagogisch-didactische aanpak voor
formuleer- en stijlonderwijs in klas 3 en 4 havo/vwo***



Wat gebeurt er veel!

Verbinding tussen:

- docenten Nederlands,
- opleiding Nederlands aan de Rijksuniversiteit Groningen,
- lerarenopleiding Nederlands van Stenden,
- lerarenopleiding Nederlands RuG.

V3N.vakdidactischnetwerk@gmail.com



V3N

VAKDIDACTISCH NETWERK
NEDERLANDS NOORD





Wat gebeurt er veel!

- **Leesclubs in de klas**

Anouk de Kleijn (online - 10 maart 2022)

- **Samenwerken aan een versterkt profiel Nederlands en poëzie-onderwijs**

Hans Das en Wouter de Vries (op locatie - 10 oktober 2022)

- **Antwoorden formuleren op het eindexamen**

Elly van den Akker (online - 24 november 2022)

V3N

**VAKDIDACTISCH NETWERK
NEDERLANDS NOORD**



V3N

**VAKDIDACTISCH NETWERK
NEDERLANDS NOORD**

Wat gebeurt er veel!

- **Speelse toewijding. Een pedagogisch-didactische aanpak voor formuleer- en stijlonderwijs in klas 3 en 4 havo/vwo**

Jeroen Steenbakkers - 19 april 2023 - 15.30-17.30 – op locatie in Assen?

- **Literatuur voor alle leeftijden**

Teachers in Residence - eind schooljaar – op locatie in Zwolle?

Aanmelden via V3N.vakdidactischnetwerk@gmail.com

Of wacht op de uitnodiging!



Wat gebeurt er veel!

Expertisecentrum
Vakdidactiek
Noord

Twee Professionele Leergemeenschappen (PLG's):

- **Goed formuleren in vo en ho** - Start 24 februari 2023.
- **Versterking van de vakdidactische competenties van startende docenten Nederlands** - Start 8 maart 2023.

<https://www.rug.nl/gmw/lerarenopleiding/professionalisering/nederlands/>

Meer info: c.h.w.bakker@rug.nl



Actualisatie kerndoelen en examenprogramma's



slo / een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Actualisatie Examenprogramma's en kerndoelen Nederlands

Dag van Taal, Kunsten en Cultuur

Anke Herder, SLO

20 januari 2023



Inhoud

- Context van de actualisatie
- Inrichting van het actualisatieproces
- Opbrengsten tot nu toe
- Eerste indruk?



Context van de actualisatie



**Het vak Nederlands moet
weer sexy worden**

**13 mei 2016: 'Zo kan het examen
Nederlands écht niet'**

Het eindexamen Nederlands
ligt al jaren onder vuur. Over

**Maak van literatuur op de middelbare
school een keuzevak**

**Schaf de leeslijst af, opdat we
weer gaan lezen!**



**Stop gewoon helemaal met het
centrale eindexamen**



Scholieren: Lessen vaak saai



Problemen huidige examenprogramma's

→ **Achterstallig onderhoud**

- Belangrijke inhouden ontbreken / doelen zijn niet meer actueel
- Niet alle leerlingen krijgen structureel onderwijs in o.a. burgerschap en digitale geletterdheid

→ **Doorlopende leerlijnen niet op orde**

- Doorstroom en opstroom van leerlingen wordt bemoeilijkt (onderbouw vo – bovenbouw – vervolgonderwijs & vmbo – havo – vwo)

→ **Kerdoelen, examenprogramma's en RK taal & rekenen sluiten onvoldoende aan**

- Basisvaardigheden leerlingen onder druk

→ **Doelen in examenprogramma's globaal**

- Onduidelijkheid voor leraren wat 'moet' en 'mag'
- Syllabi, uitgeverijen en (commerciële) organisaties vullen curriculum in

→ **Gelijkwaardige en complementaire positie school- en centraal examen onder druk**



Inhoudelijke uitdagingen voor Nederlands

Maatschappelijk

- Kansengelijkheid en risico op laaggeletterdheid
- Digitale geletterdheid
- Meertaligheid

Curriculair

- Samenhang binnen het vak
- Inhouden van de examenprogramma's
- Doorlopende leerlijn
- Taal in andere vakken
- Toetsing en examinering



Dus

We gaan werken aan:

- examenprogramma's Nederlands voor **vmbo, havo en vwo**, vanuit een **gemeenschappelijke architectuur met** accenten in schoolsoorten en leerwegen;
- **wettelijk vastgesteld**, geldend voor **alle leerlingen en scholen** in vo, inclusief vavo en het uitstroomprofiel vervolgonderwijs van het voortgezet speciaal onderwijs (vso);
- in lijn met **rational**e OCW (kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming);
- met een inhoudelijk gelijkwaardige en complementaire positie **SE en CE**

Dus...

... vanuit een heldere definitie:

- Conceptexamenprogramma's bestaan uit **eindtermen: doelstellingen die kennis, vaardigheden en/of houdingen beschrijven** die leerlingen aan het einde van de bovenbouw vo minimaal dienen te bereiken.
- Conceptexamenprogramma's beschrijven per vak wat er aan het einde van het vo bereikt moet zijn in **termen van beheersing en/of ervaring** om het vak met succes af te ronden.

De conceptexamenprogramma's worden uitgewerkt op basis van:

- de huidige examenprogramma's en het referentiekader Taal en Rekenen
- evaluatie van het referentiekader en verkenning aansluiting vervolgonderwijs
- probleemanalyses/ verkenningen per vak, bv. de Startnotitie(s)
- voor zo ver bruikbaar de opbrengsten van Curriculum.nu



Inrichting van het actualisatieproces



Naar een nieuw examenprogramma en examen in 4 fasen

AANLEIDING: POLITIEK / MAATSCHAPPELIJK / INHOUDELIJK



Examenprogramma

Wat

- > Oplevering van concept-examenprogramma
- > Doelen van het vak (de inhoud van het vakgebied)
- > Verdeling van doelen over centraal examen (CE) en schoolexamen (SE)
- > Vmbo, havo én vwo gelijktijdig
- > Verwante vakken zoveel mogelijk gelijktijdig
- > Consistente architectuur en aanpak voor alle vakken

Wie

- > **Opdrachtgever:** OCW >> geadviseerd door curriculumcommissie
- > **Opdrachtnemer:** SLO
- > In samenwerking met vakverenigingen, vakexperts, leraren en curriculumexperts
- > Betrokkenheid van een grotere groep, waaronder wetenschappers, (toets)experts, etc.

Beproeven kwaliteit examenprogramma

Wat

- > Opgeleverde concept-examenprogramma's gevalideerd en waar nodig bijgesteld, met check op:
 - > relevantie
 - > consistentie
 - > bruikbaarheid
 - > effectiviteit
 - > toetsbaarheid

Wie

- > **Opdrachtgever:** OCW
- > **Opdrachtnemer:** SLO
- > In samenwerking met vakverenigingen, vakexperts, leraren, curriculumexperts en toetsexperts (CvTE/Cito)

Uitwerking van schoolexaminering

Wat

- > Oplevering van handreikingen (niet voorschrijvend)*
- > om scholen te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun schoolexamens
- > om bij te dragen aan kwaliteitsborging door aan SE-toegewezen doelen te specificeren

Wie

- > **Opdrachtgever:** OCW
- > **Opdrachtnemer:** SLO
- > In samenwerking met vakverenigingen, vakexperts, leraren en toetsexperts

Uitwerking van centrale examinering

Wat

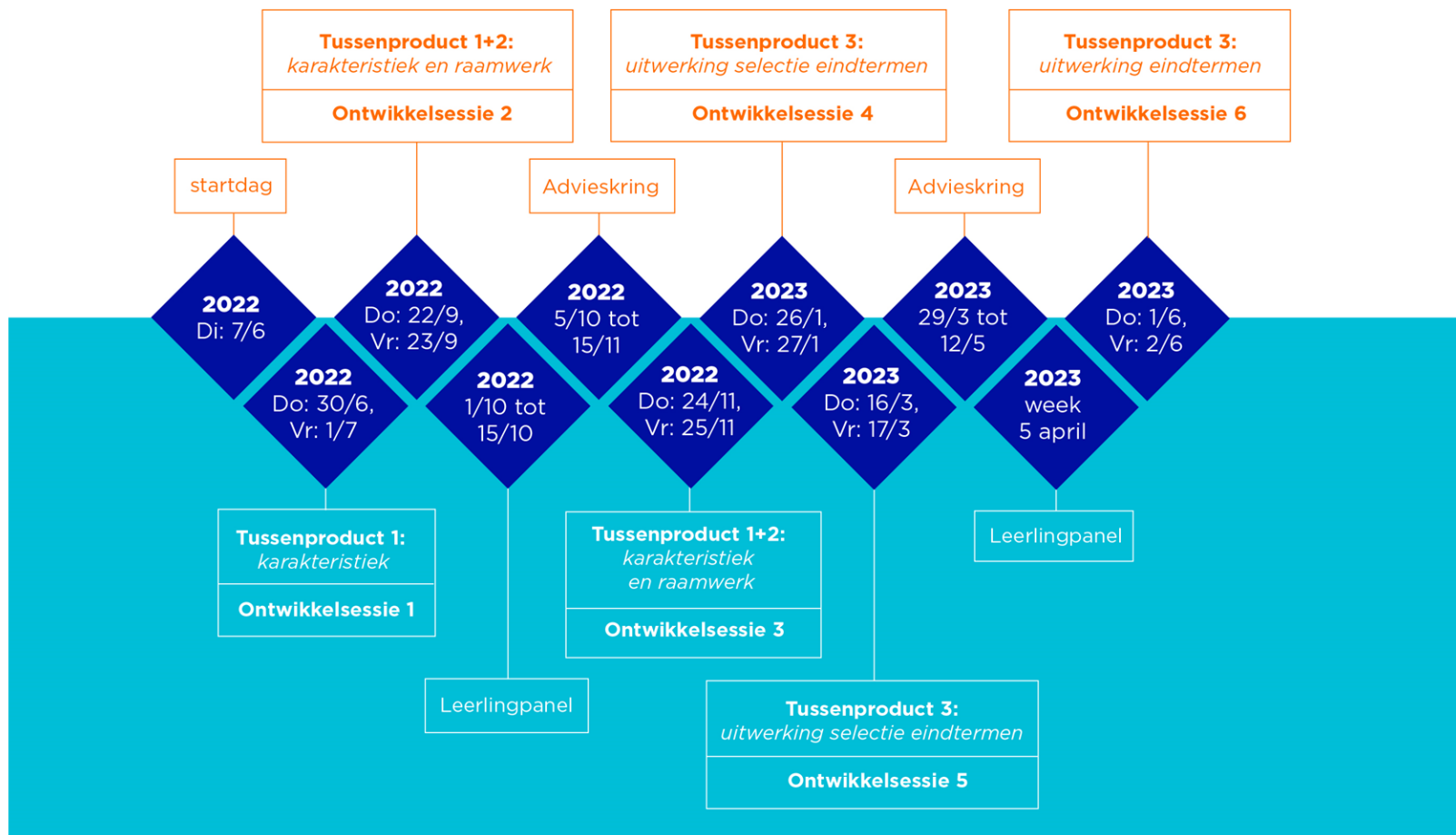
- > Oplevering syllabi (voorschrijvend)
- > specificeren van aan CE-toegewezen doelen als basis voor de uitwerking van centrale examens en als gereedschap voor leraren om hun leerlingen op het centrale examen voor te bereiden

Wie

- > **Opdrachtgever:** OCW
- > **Opdrachtnemer:** CvTE
- > In samenwerking met vakverenigingen, vakexperts, leraren en curriculumexperts (SLO)

* Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor schoolexaminering. Handreikingen ondersteunen leraren bij het vormgeven ervan.

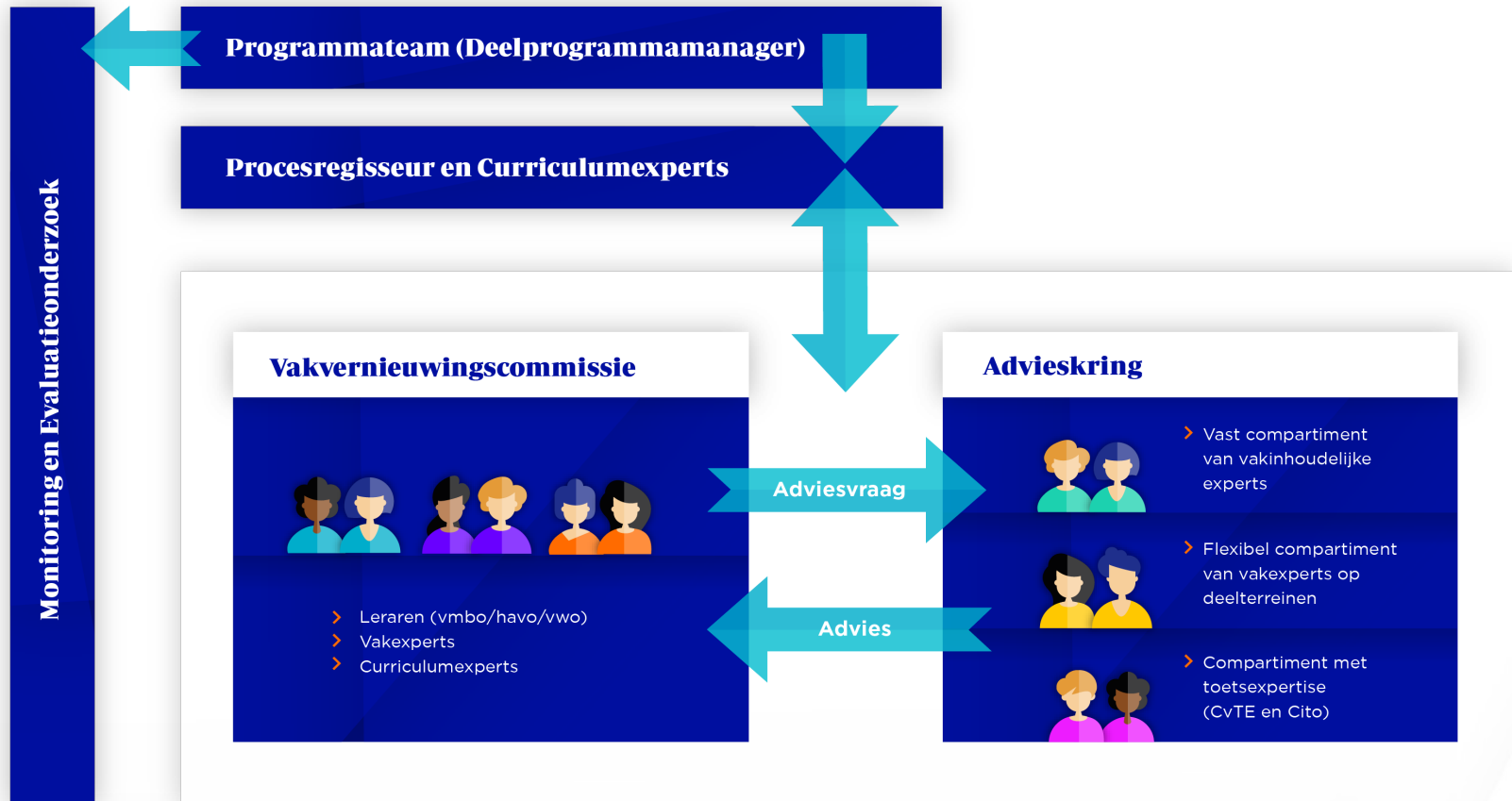
/ Planning NL en MVT: 2022/2023 (ontwikkelaar 1)



Samenstelling vakvernieuwingscommissie



Advieskring en monitoring



Opbrengsten tot nu toe





Tussenproduct 1 en 2

1. Concept-karakteristiek
2. Concept-raamwerk

Domein	Subdomein
A. Communicatie	A1 (Receptief): Lezen en luisteren en kijken / Interpretieren & Analyseren / Begrijpen & Evalueren
	A2 (Productief): Spreken en schrijven en tonen / Creëren
	A3 Interactie
B. Taal	B1 Taal als systeem
	B2 Taal en individu
	B3 Taal en maatschappij
	B4 Taal in beweging
C. Literatuur	C1 Literatuur als systeem
	C2 Literatuur en individu
	C3 Literatuur en maatschappij
	C4 Literatuur in beweging



Kansen en uitdagingen, eerste indrukken?





Teachers in residence van de Rijksuniversiteit Groningen



Hans Das

Docent Nederlands Greijdanus Zwolle
Promovendus Poëzie-onderwijs



Wouter de Vries

Docent Nederlands Gomarus College
Groningen



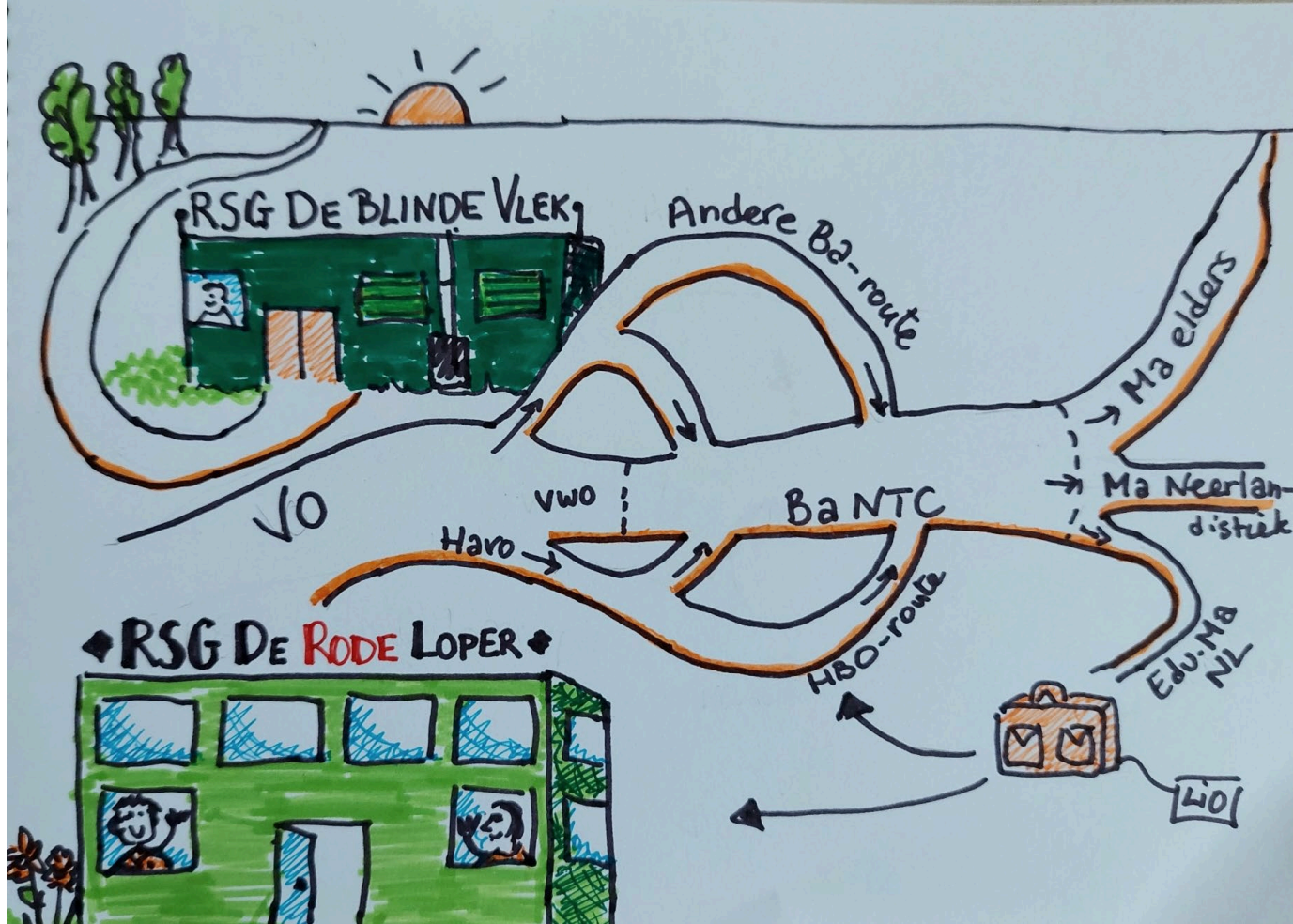
Profielversterking Nederlands

Gastleraren

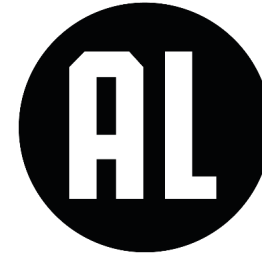
Hans Das en Wouter de Vries







♥ Vind een date



beroepsprofielen
gastschrijver
de werkvloer op
olympiade nederlands
schrijvers van de toekomst
wetenschapsdate nederlands
studiedag literatuur voor alle leeftijden
podcastserie over onderzoek in de neerlandistiek
bijdrage aan v3n en andere netwerken
neerlandistiekdagen en -website
dag van taal, kunst en cultuur
voorlichting doorgelicht
studentenblogs
van school naar studie
alumni-netwerk
letterenfestival





Bedankt voor uw aandacht

Vragen? Opmerkingen? Interesse?

Hans Das

h.c.das@rug.nl

Wouter de Vries

w.de.vries@rug.nl









Parels uit de praktijk

Dak- en
thuislozenproject

Dirk Spijk en Trienke
Stoker

Augustinus College

Evaluëren en reflecteren
bij Nederlands en
andere vakken

Gerda Wubbels

Aeres VMBO en het
Groen Lyceum Almere

Escape Room

Carlijn den Otter

Lio Greijdanus College





Signeersessies



Coen Peppelenbos

10.00-10.30 + 12.45-13.15

Stand De Kleine Uil

Mathijs Deen

12.45-13.15

Stand Godert
Walter

Jean Pierre Rawie

Na afloop plenaire lezing

Aula